

การศึกษาเชิงพรรณานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบต่อสุขภาพที่เกิดจากการใช้สารสกัดสะเดาป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืชในเกษตรกรปลูกผัก ค้าปลานองหอย อำเภอพระทองคำ จังหวัดนครราชสีมา เก็บข้อมูลโดยการสุ่มตัวอย่างเกษตรกรปลูกผักที่ใช้สารสกัดสะเดากำจัดแมลงศัตรูพืชจำนวน 103 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ และการสังเกต ดำเนินการศึกษาระหว่างเดือน ตุลาคม พ.ศ. 2551 ถึงเดือน มีนาคม พ.ศ. 2552 สถิติที่ใช้คือสถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละ ค่าสูงสุด และค่าต่ำสุด

ผลการศึกษาพบว่าสิ่งคุกคามสุขภาพเกิดขึ้นในระหว่างกระบวนการสกัด และการใช้สารสกัดสะเดา ได้แก่ มดกัดในระหว่างการจัดหาวัตถุดิบ อุบัติเหตุจากอุปกรณ์การบิด และฝุ่นในระหว่างบดเมล็ดสะเดา สารสออกฤทธิ์ในสารสกัดสะเดา และท่าทางการทำงานที่ไม่ถูกต้อง ทศนคติต่อการใช้สารสกัดสะเดาของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างพบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ 53.4 อยู่ในระดับดี ทศนคติที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการใช้สารสกัดสะเดา พบว่าร้อยละ 62.1 ของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง เชื่อว่าการใช้สารสกัดสะเดาเข้มข้นมากทำให้พืชผักมีใบสีม่วง เกิดจุดไหม้ เหี่ยวเฉา และแคะแกรน สำหรับพฤติกรรมการใช้สารสกัดสะเดาพบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ 76.7 มีพฤติกรรมถูกต้องระดับปานกลาง พฤติกรรมไม่ถูกต้อง ได้แก่ การไม่สวมอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล และฉีดพ่นสารสกัดสะเดาเวลาบ่าย เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ได้รับผลกระทบทางลบต่อสุขภาพทางกาย จิต และสังคม ผลกระทบที่ได้รับมีเพียงกลิ่นเหม็นรบกวน ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ วิงเวียนศีรษะ และเกิดความกังวลใจต่อประสิทธิภาพของสารสกัดสะเดาว่าจะใช้ได้ผลหรือไม่

จากผลการศึกษาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดให้มีการอบรมเกี่ยวกับการใช้สารสกัดสะเดาอย่างปลอดภัย และควบคุมป้องกันสิ่งคุกคามสุขภาพจากกระบวนการสกัด และการใช้สารสกัดสะเดา

This descriptive cross-sectional study aimed to examine health impacts of using neem extract as vegetable insecticides on vegetable farmers in Nonghoi sub-district Prathongkham District, Nakhonratchasima Province. The 103 sampling farmers were investigated using structured questionnaire and observation. This study conducted during October, 2008 to March, 2009. The data was analyzed by descriptive statistics including mean, standard deviation, percentage, maximum and minimum.

The results found that health hazards associated with working procedure were sun light exposure and ant biting during raw materials providing, accident from grinding equipment, dust, chemical substances in neem extract and improper working posture. Attitudes for using neem extract of vegetable farmers found that most of them 53.4 % were good. The incorrect attitude about using neem extract, 62.1% of farmers believed that using concentrated neem extract caused violet leaf in vegetable, point burning, wilt and dwarf. For using neem extract behaviors found that most of them 76.7% were a moderate level. The incorrect behaviors of the farmers were no use personal protective equipments during their spraying and spraying neem extract in afternoon. Most of them had not negative physical, mental and social health impacts. There were some nuisance and health effects such as foul smell, muscle pain, dizziness, anxiety with efficiency of neem extract.

In conclusion, the relevant organizations should conduct training on safe using neem extract and hazards prevention and control for these farmers.